Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 2518 6401 DA Heerlen

Ministerie van VWS
T.a.v. directeuren CZ, LZ en WJZ
Postbus 20530
2500 EJ DEN HAAG

Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
Postbus 2518
6401 DA Heerlen
T 088 120 50 00
F 088 120 50 01
www.igj.nl

2018-2107240

Zaaknummer
1317223-174739-IGJ
1
Uw kenmerk
1295729-173386-LZ

Datum 20 maart 2018
Onderwerp T&H toets Aanpassingswet Wvggz en WZD

Geachte mevrouw B , heer J en heer Den B,

Sinds 2015 voert de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd i.o (IGJ), voorheen Inspectie Gezondheidszorg (IGZ), een Toezicht- en Handhaafbaarheidtoets (T&H-toets) uit op nieuwe wetgeving en wijzigingen van bestaande wetgeving die mogelijke consequenties hebben voor het toezicht door de IGJ. In dat kader heeft u mij op 12 februari jl. verzocht een T&H-toets uit te voeren op het door u opgestelde Voorstel tot Wet tot aanpassing van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijke gehandicapte cliënten (WZD) en de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz), verder te noemen de Aanpassingswet.

Ten aanzien van het toezicht en de handhaafbaarheid van de met de Aanpassingswet aan te brengen wijzigingen merkt de inspectie het volgende op.

1. Functievervulling van WZD-arts uitbreiden naar andere nader aan te duiden functionarissen (Wzd)

De Aanpassingswet schetst dat de externe deskundige binnen de verstandelijk gehandicaptensector niet altijd een arts hoeft te zijn maar dat deze taak ook ingevuld kan worden door een andere functionaris, nu vrijheidsbeperkende maatregelen in de regel in deze sector niet op medische gronden worden ingezet maar meer vanuit gedragsmatige overwegingen. Bij ministeriële regeling zal nader worden bepaald wie de rol van de Wzd-functionaris kan gaan vervullen.
De inspectie hecht er waarde aan dat de Wzd-functionaris niet alleen een geregistreerd beroep uitoefent als bedoeld in artikel 3 van de Wet BIG , maar dat ook in de Wzd wordt voorgeschreven dat deze een opleiding heeft afgerond op een vergelijkbaar niveau als de aanvankelijk beoogde Wzd-arts. De Gz-psycholoog voldoet hieraan. Vooralsnog voldoen gedragsdeskundigen of academisch geschoolde orthopedagogen niet aan het criterium 'artikel 3 Wet BIG geregistreerd beroep'. Wel is een wetswijziging van de Wet BIG in voorbereiding waarin wordt voorgesteld om de orthopedagoog-generalist aan art 3 van de Wet BIG toe te voegen. Over dit wetsvoorstel is de IGJ eerder gevraagd een T&H toets uit te brengen. De uitkomsten van de T&H-toets zijn vervat in een nota die op 5 oktober 2017 door de IGJ aan MEVA is verzonden (zie bijlage bij deze brief). De IGJ heeft daarbij aangegeven dat er nog de nodige vragen en bezwaren kleven

aan het toelaten van de orthopedagoog-generalist aan de artikel 3 Wet BIG beroepen. Onder andere is niet duidelijk aan welke beroepscode of veldnormen het handelen van de orthopedagoog-generalist kan worden getoetst. Dit is belangrijk, omdat bij het ontbreken van veldnormen en duidelijke toetsingskaders waaraan het beroep moet voldoen, het voor de inspectie niet mogelijk is om handhavend op te treden, bijvoorbeeld door middel van toepassing van het tuchtrecht.
Het beschikken over duidelijke veldnormen en beroepscodes zou voorwaarde moeten zijn voor toelating van dit beroep tot artikel 3 van de Wet BIG en daarmee voorwaarde om ingezet te kunnen worden als Wzd-functionaris.

2. Wijziging in het stappenplan (Wzd)

Met de voorgestelde aanpassing wordt het advies van de externe deskundige niet meer voorgeschreven indien de cliënt of diens vertegenwoordiger zich verzet tegen bepaalde zorg, zoals artikel 11 eerste lid onder a nu luidt. Blijkens het nieuwe voorgestelde artikel 11, eerste lid Wzd, hoeft de zorgverantwoordelijke uitsluitend een externe deskundige te betrekken indien het na het uitgebreide deskundigenoverleg als bedoeld in artikel 10, tiende lid, niet lukt de onvrijwillige zorg binnen de in het zorgplan opgenomen termijn af te bouwen.
Dit voorstel beoogt de administratieve lastendruk bij zorgaanbieders te beperken. In de toelichting bij het voorstel is de paragraaf over de beperking van de lastendruk nog niet ingevuld. De impact van het voorstel op die lasten is voor de inspectie nog niet inzichtelijk.

Met het voorstel is duidelijk omschreven tot welke situatie de inzet van de externe deskundige beperkt mag worden en daarmee biedt het voor de inspectie voldoende helderheid in kader van handhaafbaarheid.

De inspectie constateert echter wel dat met deze aanpassing de externe deskundige pas na verloop van enige maanden na de aanvang van de onvrijwillige zorg (en dus minder vaak) geraadpleegd hoeft te worden. Dat vergroot de afhankelijkheid van de cliënt en zijn vertegenwoordiger van de zorgvuldige besluitvorming door de zorgaanbieder over onvrijwillige zorg.
De externe deskundige vervult in zekere zin ook een (interne) toezichtrol op de zorgvuldige besluitvorming en uitvoering van onvrijwillige zorg. Het deels wegvallen van die rol zou kunnen betekenen dat het belang van het toezicht door de inspectie toeneemt. Zeker bij die zorgaanbieders die voor de inwerkingtreding van de Wzd geen ervaring hebben gehad met de Wet BOPZ en voor wie het proces van zorgvuldige besluitvorming, nieuw is.

3. Invoegen per abuis vervallen artikel 13:3a Wvggz

Herstel van dit artikel na het onbedoeld verwijderen hiervan leidt niet tot nadere vragen vanuit de IGJ. De IGJ kan zich hierin dan ook vinden.

Ik vertrouw erop met deze brief aan uw informatiebehoefte te hebben voldaan.

2018-2107240

Zaaknummer
1317223-174739-IGJ

Met vriendelijke groet,

Arjan Driesprong

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Directeur Beleid, Juridische Zaken en Communicatie

Bijlage: brief 5 oktober 2017 IGJ aan MEVA